

Europska komisija u četvrtak je podigla procjenu rasta hrvatskog gospodarstva u ovoj godini na 2,8 posto, s prethodnih 2,6 posto, ocijenivši da je iznenađujuće snažan rast u drugom tromjesečju najavio solidan rast u cijeloj godini.

U najnovijim procjenama Komisija je povećala i prognozu rasta gospodarstva u 2019. godini na 2,8 posto, s prethodnih 2,5 posto. Tako bi u 2019. bruto domaći proizvod (BDP) konačno trebao dosegnuti pretkriznu razinu, dok bi se u 2020. rast mogao usporiti na 2,6 posto.

Kako se navodi u izvješću, nakon slabe tromjesečne izvedbe na kraju 2017., realna stopa rasta BDP-a u prvoj polovini ove godine dobila je na zamahu, dosegnuvši u drugom tromjesečju 1,1 posto u odnosu na prvo tromjesečje.

U drugom je tromjesečju ubrzan i rast na godišnjoj razini, na 2,9 posto, s 2,5 posto u prvom kvartalu.

U procjenama Komisije navodi se da potrošnja kućanstava ne pokazuje znakove usporavanja, da je podržana pozitivnim trendovima u zapošljavanju i plaćama.

"Potrosnja kućanstava nastaviti će biti glavni pokretač rasta, budući da raspoloživa primanja rastu s rastom plaća i zaposlenosti, kao i stalnim rastom turističkih dolazaka i prihoda", kaže se u izvješću.

Kupovnu moć kućanstava poduprijet će i ograničena inflacija, zahvaljujući planiranom smanjenju stope PDV-a na pojedine proizvode na 13 posto u 2019. i 2020. i niskim kamatnim stopama na potrošačke kredite, dodaje se.

Također, ističe EK, povoljni financijski uvjeti poticati će privatne investicije, a predviđa se i intenziviranje javnih investicija jer se dosad usporena apsorpcija EU fondova ubrzava kako se približava kraj programskog razdoblja.

Jačanje konkurenata u turizmu

Stopa rasta izvoza i roba i usluga usporila je u prvoj polovini ove godine, i na putu je umjerenog rasta u drugoj polovini. Istodobno, uvoz roba i usluga, iako ponešto usporen, nastavlja bilježiti visoke stope rasta, navodi se u analizi.

Očekuje se i da vanjska potražnja za hrvatskom robom ostane solidna. Međutim, stopa rasta izvoza vjerojatno je dosegnula vrhunac te se očekuje da će u idućem razdoblju biti umjerena.

"Isto tako, nakon niza godina rekordnih brojki, očekuje se da će jačanje konkurencije na Mediteranu negativno utjecati na rast izvoza turističkih usluga", navodi se u procjenama EK.

EK prognozira nastavak umjerenog rasta robnog uvoza uslijed snažne domaće potražnje, dok će uvoz usluga usporavati. Kao rezultat svega toga, vanjskotrgovinska ravnoteža na putu je ubrzanog pogoršanja, no ostaje pozitivna.

EK procjenjuje da će se višak u bilanci plaćanja smanjiti ispod 2 posto BDP-a do 2020., također

zbog viših profita bankarskog sektora uslijed izostanka privremenih efekata, poput rezervacija zbog Agrokora, koja su bila prisutna prošle godine.

U EK prognoziraju da će zaposlenost ove godine porasti za 2,3 posto, dok bi u iduće dvije godine mogla rasti umjereno. Očekuje se i da će rast plaća ove godine dosegnuti svoj vrhunac, pod utjecajem povećanja plaća u javnom sektoru.

S brzim padom nezaposlenosti i snažnijom potražnjom za radnicima u nekim sektorima, očekuje se da će pritisak na plaće u privatnom sektoru ojačati u 2019. i 2020.

U izvješću se navodi i da kako se očekuje slabljenje odljeva radnika u inozemstvo jer se poboljšavaju uvjeti na tržištu rada.

Uz to, Europska komisija procjenjuje da će ove godine inflacija iznositi 1,6 posto, dok bi u 2019. trebala biti oko 1,5 posto.

Negativni i pozitivni rizici

Negativni rizici za aktualnu prognozu dolaze iz vanjskog okruženja, napominje se u izvješću. **Usporavanje rasta nekih od glavnih hrvatskih trgovinskih partnera iz EU mogli bi smanjiti robni izvoz, dok bi turizam mogao trpjeti i više nego što se očekuje od intenzivirane konkurencije s Mediterana.**

Pozitivni rizici, pak, mogu doći od investicija, ukoliko dođe do značajnijeg povećanja apsorpcije EU fondova.

Zbog jamstava smanjuje se suficit proračuna opće države

Nakon što je lani ostvaren prvi suficit opće države u povijesti zemlje, od 0,9 posto BDP-a, hrvatske javne financije ostaju u dobrom stanju u 2018., ocjenjuju u EK.

Prihodi proračuna snažno rastu na krilima pozitivnih kretanja na tržištu rada i maloprodaje.

"Rashodi rastu zbog porasta plaća u javnom sektoru, što je djelomično nadoknađeno smanjivanjem troškova servisiranja duga i manjim od očekivanja javnim investicijama. No, očekuje se da će državi doći na naplatu jamstva odobrena brodogradilištima, a njihova vrijednost bi mogla premašiti 1 posto BDP-a u razdoblju od 2018. do 2019. Uglavnom zbog toga, ove godine očekuje se da će suficit opće države pasti na 0,2 posto BDP-a", ističe se u izvješću EK.

U 2019. u EK procjenjuju da će proračunski prihodi rasti sporije od nominalnog BDP-a zbog učinaka planirane porezne reforme, kojom će biti snižena opća stopa PDV-a na 13 posto za pojedine proizvode, kao i stope poreza na dohodak i socijalni doprinosi.

Rast rashoda trebao bi ostati ograničen, ponajviše zbog snažnog baznog učinka rasta plaća i kapitalnih transfera u 2018.

U EK stoga očekuju da će suficit proračuna opće države u 2019. porasti na 0,4 posto BDP-a, te ponovno pasti u 2020. na 0,1 posto BDP-a, uglavnom zbog rasta javnih investicija.

Potaknut proračunskim viškovima i rastom BDP-a, udjel javnog duga trebao bi snažno padati – ove godine na 73,5 posto BDP-a, iduće na 70,1 posto, a u 2020. na 68,2 posto BDP-a.

Na kraju 2017. godini udio javnog duga u BDP-u iznosio je 77,5 posto, što je njegova najniža razina od 2012.

EK na kraju izvješća ističe da je rizik vezan uz te procjene mogućnost većih od očekivanja kapitalnih transfera posrnulim kompanijama.

Procjene EK o BDP-u u skladu s ostalima

I većina domaćih i stranih analitičara u ovoj godini očekuje blago usporavanje rasta gospodarstva u odnosu na lanjskih 2,9 posto.

Hrvatska narodna banka (HNB) nedavno je smanjila procjenu rasta BDP-a na 2,7 posto, s prethodnih 2,8 posto, dok Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) očekuje rast od 2,7 posto.

Najoptimističniji su analitičari Addiko banke i Ekonomskog instituta Zagreb, koji očekuju rast gospodarstva od 3 posto, dok Ersta banka procjenjuje rast na 2,8 posto.

Analitičari Raiffeisenbank Austria (RBA) podigli su nedavno procjenu rasta s 2,3 na 2,6 posto.

Vlada je, pak, proračun za ovu godinu temeljila na procjeni rasta gospodarstva od 2,9 posto.

U prvom tromjesečju ove godine hrvatski BDP porastao je za 2,5 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, dok je u drugom kvartalu rast ubrzan na 2,9 posto. (Hina)

